

toch kan dit voor-
erkeren nut afwerpen.
icht.

indat het onze Ker-
n onder een behoer-
taan heeft. Wie in
de minimum-tracte-
brengen, zou reeds
dat is onmogelijk.
et minimum-tracte-
is / 2400, gesteld,
ngen dat tractement
elen op. Ligt dat
kerken in Schotland
er zijn? Zeker, de
rekend een miljoen
de Presbyterian
al zeker niet groter
kerken; het aantal
roeg rond 150 000.
volking dan zooveel
1 Engeland is rijk,
eds als het armere
nie gegolden. Met
hoogvlakten in het
is een kommervol
terdere sociale wel-
n zit het verschil
aentten in Schotland
erk, Zending, enz.
zoals in geen ander

ad in Schotland de
licht erkend hebben,
te hulp te komen.
geschiedt dit. Aan
wordt door de
verstrekt. Maar bij
mondjesmaat; een
et reeds een royale
ft men de koe veel
akt, en gezorgd, dat
een behoorlijk trac-
n. Niet het minst
a, dat deze Kerken
nden uitbreiden en
nde Kerken slonk.
ement kan men ook
epen, en een flink
de Kerk vol.

te toont Schotland,
deze groote offer-
nd is, maar juist
it is gegaan. De
k hier in vervulling
ienden in het schat-
ij in mijn huis, en
zegt de Heere der
niet zal open doen
s, en u zegen af-
a schuren genoeg

s daarvan niet het

levert daarvan een

ben van den Staat
tvangen. Heel hun
ze zelf te betalen.
bside ontvangen.
tel. Zelfs hebben
ger eeuw zoo mild
actementen groot-
te kapitaal, scholen.
en. Toch daardoor
niet arm
ze tot het meest
bevolking.

arvergadering

oger Onderwijs

a Grondslag,

1 en 2 Juli 1908.

die aan de jaarver-

re op een andere

de, kwamen we in

gingen we dus naar

Heilands hoofdstad

gewest; de toen

ring ligt nog zeer

er een, waar-
heeft dat altijd iets
dieper, omdat het

it, hoeveel trouwe

de vrienden onzer

hun aardsche taak;

hun arbeid; hun

opsluizen van het

estood; het rijpen

o innig afgeden;

o kring van mannen,

o opleiding hebben

ambt en bediening

strijders vermoed

egd, van de oude

nog velen gespaard,

o, die een nieuw,

o het zoo schouw-
op de fundamente,
wie ook nu in het
aarvergadering sag
in zijn hart voor
en arbeid der oude-
feit dat een nieuw
stelling die blijven
icht op te treden.
ook op het veld
trijd; de strijd in
Noordelijke pro-
wels hare zonen
ij knielen allen

allereerst; en het
e Woensdagavond

het samenzijn en inzonderheid over het indenken
van het Schriftwoord, als middel tot opwekking
van gebedsstemming, was gevraagd, bepaalde
Dr. Geestink zijn geoor bij de woorden van
3 Joh. 8: WANT WIJ DAN ZIJN SCHULDIG DE
ZODANIGEN TE ONTVANGEN, OPDAT WIJ MEER
ARBEIDERS MOGEN WORDEN DER WAARHEID.
Als toelichting tot het gebed met het oog op
de samenkomst van morgen, wil Spr. dit schrijft-
woord indenken.
Eerst zal hij er den zin van doen verstaan, om
daarna aan te wijzen hoe het in zijn ruimere
toepassing waarvoor het zeker vatbaar is, ons
leden en begunstigers der Vereniging voor
H. O. op gereformeerden grondslag wijst op
onsen plicht tot en ons doel met de ondersteuning
van de Vrije Universiteit. Wordt nog gezongen
Ps. 19: 6.

De woorden van 3 Joh. 8 zijn ontleend aan
dat intieme en particuliere briefje wat de oude
JOHANNES, van EFFEZE uit, schreef aan zijn vriend
GAIJUS, een Christen, die woonde in een dier ge-
meenten rondom Efese, waarvan de Apostel,
na PAULUS dood, de leiding op zich had ge-
zomen.
Eerst bezien in het licht dat dit briefje werpt
over den toestand in GAIJUS gemeente, wordt het
woord van 3 Joh. 8 duidelijk.
Aanleiding tot dit briefje aan GAIJUS vond
JOHANNES in de wijze waarop missionaire dienaren
uit EFFEZE, die op hun weg naar het zending-
veld de stad van GAIJUS hadden bezocht, daar
ontvangen waren.

Niettegenstaande de Apostel ze een aanbe-
velend schrijven aan de christelijke gemeente
in die stad had meegegeven, had de eerochtheit
DIOTRIFIES, juist om het gezag van JOHANNES
te bestriden, ze zelf niet willen ontvangen in
zijn huis en anderen die dat wilden, daarin zoeken
te verhinderen. En ook had hij, „met boose
woorden naderende tegen Johannes gesproken.“
Niets dan vriendelijkheid hadden die broe-
deren daarenten en genoten van GAIJUS, die hun
daarin op duidelijke wijze zijn christelijke brief
had getoond. Wanneer nu Johannes in zijn brief
aan zijn geliefden GAIJUS schrijft: Wij dan zijn
schuldig de zodanigen te ontvangen, opdat wij
meer arbeiders mogen worden der waar-
heid, dan is dat in verband met een verzoek
aan GAIJUS om die broeders, wanneer zij hem
straks van EFFEZE uit nog eens zullen bezoeken,
in hun zendingarbeid verder te ondersteunen,
te zorgen voor hun uitrusting.

Tot ondersteuning toch van den arbeid der zen-
ding zoo bedoelt JOHANNES, zijn wij christenen
verplicht, en niet alleen is dat plicht, maar men
bereikt daarmee voor zich zelf een doel, en wel
dit, dat men dan met die zendingen mede-
werkt aan hun arbeid in betrekking tot de
waarheid, tot de verbreiding van de in Christus
geopenbaarde waarheid, in de heidenwereld.

Wij het nu en bij den arbeid der zending,
en bij den arbeid der Vrije Universiteit gaat
om de ééne waarheid, om den NAAM, om den
NAAM van CHRISTUS, om de ons in de Schrift
gegeven openbaring Gods in Christus, waarmee
op het innigst samenhangt zijn openbaring ook
omrent zichzelf, den mensch en de wereld, — is
het woord uit 3 Joh. 8 ook van toepassing ten
opzichte van de ondersteuning, de instandhou-
ding der V. U. door de leden en begunstigers
der Vereniging voor H. O.

In het: wij dan zijn schuldig de zodanigen te
ontvangen of te ondersteunen, treedt dat onder-
steunen in een licht van hoogen ernst, in het
licht van den plicht.
In het: opdat wij mede arbeiders mogen worden
der waarheid, treedt dat ondersteunen in het
licht van een ons streven alleszins waardig doel,
dat wij er als laatste doel voor ons zelf mee
betrekken; in het vriendelijk licht van Gods
genadevol.

Zoo berien, krijgt dan onze steun, op allerlei
wijze aan de Vrije Universiteit geboden, een
ernstig maar ook een aanlokkend karakter.

Toen Dr. KUYPER, thans onze emeritus,
— maar wiens groote verdiensten voor onze
Universiteit nimmer mogen worden vergeten —
met zijn eerste medestanders, van welke Dr. RY-
DERS en Mr. FABUS nog in ons midden zijn,
ter beoefening van een wetenschap die weer
rekenen wilde met den NAAM van CHRISTUS,
met de waarheid van het Woord, richtte onze
Universiteit, zijn vele boose woorden snaterend
gesproken als eens door DIOTRIFIES. Niet echter
uit eerochtheid, doch omdat men zich egerde
aan den schriftuurlijken, den dogmatischen grond-
slag der universiteit. Maar God de Heere heeft
het ondernemen van deze mannen der eerste
generatie, straks door een tweede, en derde,
en vierde gevolgd, kennelijk gesegend.

En het stemt ons tot danken om, als GAIJUS,
vervaardigd te worden tot het nakomen
van den plicht die wetenschappelijk bedrijf te
ondersteunen en door dat ondersteunen dat te
worden mede arbeiders der waarheid, en alzoo
als laatste doel voor ons zelf te ontvangen een
kostelijk loon. De beoefening der wetenschap,
der wetenschap die rekent met de waarheid
van het Woord, heeft, ook als deel van de
ideële cultuur, zoo rijke betekenis.

Maar ook, waar het ondersteunen van deze
wetenschap als een dure plicht, als een plicht
voor God, in den gewonen gang des levens vaak
zoo weinig wordt besef; waar het hooge doel,
mede arbeiders te worden der waarheid, vaak zoo
weinig trekt, en van een vurigen drang naar den
NAAM, als eens in Jeremia was, (H. 21: 9) vaak
zoo weinig wordt gemerkt, — stemt dit alles
tot verontmoediging en toelichting tot de
Gods Genade.

Na deze overdenking van het: „Wij dan
zijn schuldig de zodanigen te ontvangen,
opdat wij mede arbeiders mogen worden der
waarheid“, en het laten ringen van Psalm 33: 11
ging Dr. Geestink over in gebed.
Na het bidden werd nog gezongen Ps. 72: 11.
Na deze gebedsdure bestond er, door de voor-
treffelijke zorgen der Regeling Commissie,
gelegenheid voor de vrienden en begunstigers,
om in een der zalen van de Harmonie elkander
te ontmoeten. Van die gelegenheid werd druk
gebruik gemaakt; men werd met gulle gast-
vrijheid gerespecteerd, bewoog zich ongedwongen
en prettig onder elkander; de stemming was
opgewekt; met aangename vooruitzichten ging
men de jaarvergadering van den volgende dag
te gemoet.

Verenigingsleven.

VEREEN. VOOR
CHR.-NAT. SCHOOLONDERWIJS.

III.

In ons derde artikel, waarin wederom de
quaestie van de Schoolinspectie en haar resul-
taten de grootste ruimte zal innemen, wenschen
we kortelijk stil te staan bij datgene, wat de
Christelijke School zelfs in het oog van den
opervlakkigen waarnemer bijzonderlijk ken-
merkt, namelijk het onderwijs in de Bijbelsche
Geschiedenis en wat daarmee saamhangt.

Opzettelijk wordt hier gesproken van den
opervlakkigen waarnemer, omdat het iedereen,
die zich niet tevreden stelt met te bezien wat zich
aan de oppervlakte bevindt, treft, dat het
kenmerk bij uitnemendheid van onze Christe-
lijke Scholen niet is het feit, dat er geboden
en uit den Bijbel gelezen en verteld wordt,
maar wel, dat het geheele schoolleven is, of
althans moet zijn, ingericht naar de beginselen
en doortrokken van den geest van het positieve
Christendom, zooals dat is in overeenstemming
met den Bijbel.

Ware dit niet het geval, dan zou, zooals van-
zelf spreekt, kunnen ontstaan worden met de
openbare school, en daarnaast als aanvulling
de catechisatie der predikanten of eenig geteeld
godsdienstonderwijs in andere vorm.

Het moet dan ook zelf gevraagd worden, of
de kinderen, die ter Christelijke School gaan,
indien het onderwijs in de Bijbelsche Geschie-
denis daar goed is, wel de catechisatie behoeven
te bezoeken, en of men, door die kinderen ter
catechisatie te zenden, den predikanten niet op
onbillijke wijze lasten op de schouders legt, die
zij feitelijk, bij al de andere lasten die het
leeraarsambt meebrengt, niet behoeven te dragen.
Zeker getuigt het van een heel averechtsche
opvatting, als men in het verslag van een der
Inspecteurs leest, dat op sommige plaatsen de
predikanten hunne catechisaties houden onder
schooltijd; zoodat b.v. om 12 uur een deel van
de hoogste klasse vertrekt en om half 12 een
ander deel.

Dit is natuurlijk zeer storend voor het onder-
wijs op school. Meenen de ouders, dat de
kinderen naast het christelijk schoolonderwijs
in de schooljaren ook nog het onderwijs ter
catechisatie moeten genieten, dan mag toch wel
als eisch gesteld worden, dat de predikanten de
catechisaties buiten de schooluren stellen, en
wel zó, dat ook indirect de school er niet
door benadeeld wordt.

Een dergelijke misstand zal zeer zeker niet
voorkomen daar, waar de verhouding tusschen
school en kerk is zooals dat gewenscht moet
worden geacht, al is er dan ook geen officieel
verband tusschen de school en een bepaalde
institutiële kerk.

Die verhouding laat echter hier en daar wel
eens iets te wenschen over, gelijk uit meer dan
een inspectie-verslag blijkt, zonder dat daarin
wordt getreden in bijzonderheden dienaangaande.

Eene andere klacht, nauw met deze omstan-
digheden saamhangende, betreft het op sommige
plaatsen — een Inspecteur spreekt van vele
plaatsen — voorkomend gemis aan samenwerking
tusschen Hervormden en Gereformeerden ten
opzichte der schoolquaestie, die toch op menige
kleine plaats zonder die samenwerking zeer be-
list niet naar behooren kan opgelost worden.

Geheel zijn we het ten deze met den inspec-
teur eens, dat deze klacht wijst op een ge-
wichtige taak van het schooltoezicht vanwege
de Vereniging, om namelijk te trachten, de
beide groepen op schoolgebied bij elkaar te
brengen.

En wat nu voorts — om tot het uitgangsp-
punt terug te keeren — het onderwijs in de
Bijbelsche Geschiedenis zelf betreft, vindt
men, naast de erkenning van het vele goede,
dat op onze scholen gevonden wordt, in twee
der verslagen toch ook in dit opzicht weer een
tweede klacht, welke belangrijk genoeg is
om haar hier te herhalen, daar zij wijst op
tweeërlei gevaar, dat te vermijden is.

Op enkele plaatsen toch werd vragenderwijs
de klacht geuit, of de Chr. school niet leed aan
de kwaal van het intellectueel innake het
Bijbelsch onderwijs, zoodat dit onderwijs zou
ontaarden in het bijbrengen van kennis omtrent
personen en feiten, zonder dat daar een geest-
elijke en zedelijke kracht van zou kunnen uit-
gaan.

Zulk Bijbelsch onderwijs heeft men niet ten
aard der zaak allicht daar, waar tot de Christe-
lijke School overgaan onderwijzers, die niet met
het diepst van hun hart de waarheid der Schrift
aanvaarden, maar om bijredenen, wellicht op
financiële gronden — wees Dr. Pierson in zijn
voortreffelijke rede te Arnhem er niet op? —
voor het Christelijke onderwijs kiezen, en niet
uit die overtuiging, die tot God biddend doet
opzien om wijsheid voor en zegen op het aan
de kinderen te geven onderwijs in Zijn Woord.

De echt Christelijke ootmoed, — aldus zeet
terecht de Inspecteur —, de degelijke gods-
vrucht is ten slotte de eenige waarborg voor
ons Christelijk onderwijs.

De verstandelijke kennis van personen en
feiten is zeer zeker hoogst nuttig, maar hooger
staat de geestelijke waardeering ervan, het be-
grijpen van hare betekenis, en het toepassen
van hetgeen uit de Bijbelsche Geschiedenis valt
te leeren, op het leven der kinderen zelf.

De verstandelijke kennis van Gods Woord is
middel, maar einddoel mag zij nimmer wezen.
Maar, moge dit zoo zijn, dan is daarmee nog
niet goedgemaakt, — en hierna mede wordt het
gebed betreden van de andere klacht, — dat
op een enkele school, waar overigens het onder-
wijs zeer goed was, de kennis van de Bijbelsche
Geschiedenis te wenschen overliet, omdat het
hoofd de kennis van veel feiten en bijzonder-
heden niet noodig vond. Zijns insiens behoeft
b. v. kinderen uit de hoogste klasse een tekst
in den Bijbel niet te kunnen opzoeken; hij stelde
er meer prijs op, door de Bijbelsche Geschie-
denis op het religieuze gevoel der kinderen in
te werken.

Er behoef niet wel op gewezen te worden,
dat deze methode leidt op den weg, die voert
tot eigenwilligen, onchriftuurlijken Godsdienst,
waarvoor onze kinderen mogen bewaard blijven!

Wij besluiten onze korte overzichten met
een woord van dank te brengen aan hetgeen
de Inspectie tot nu toe reeds verrichtte, en
met het uitspreken van de hoop, dat de arbeid
der Inspecteurs in ruime mate ten goede moge
komen aan het groote nationale belang, dat
gelagen is in den bloei, bovenal in den geest-
lijken bloei van ons Christelijk onderwijs, dat
het wederom Evangelisatiewerk neerlegt in het
midden onzer vervolgde hedendaagsche
Maatschappij.

Officiële Berichten.

Classis Gorinchem.

De vergadering der Classis Gorinchem zal
D. V. gehouden worden Woensdag 5 Augustus
a.s. Punten voor het Agendum moeten vóór
15 Juli worden ingezonden.

Namens den Kerkeraad der Ger. kerk
van Gorinchem:

C. LINDEBOOM, Praeses.
J. H. VAN NEEDE, Scriba.

Dinsdag, 21 Juni. Heden was 't voor
deze gemeente een blijde dag. De Wel-Eerw.
heer Dr. A. L. Ruyss, van Montfoort tot ons
overgekomen, mocht zich plechtig aan de ge-
meente verbinden met een rede naar aanleiding

van Hoogl. 3: 11, na des morgens bevestigd
te zijn door Dr. Zwiers van Willemstad, met
een predicatie over Rom. 10: 14—15. Stille
Heere hem tot een rijken zegen voor deze
gemeente.

Bij deren brengt de Kerkeraad zijn harte-
lijken dank aan onzen consul Dr. Zwiers
voor zijn trouwe hulp in onze lange vacature
betoonde en verder aan alle predikanten (en
studenten) die zoo bereidwillig waren, ons in
de Bediening des Woords te helpen.

Namens den Kerkeraad:
W. VOGLAAR, Scriba.

Classis Gouda.

De vergadering der classis zal D. V. ge-
houden worden op Dinsdag 4 Augustus a.s.
Punten voor het agendum dienen te worden
ingezonden bij den eerst-ondertekende voor
15 Juli a.s.

Namens de roepende Kerk
van Oudewater:

A. VAN DIJK, Praeses.
A. F. DERKSEN, Scriba.

Classis Dordrecht.

De vergadering der classis Dordrecht zal
D. V. gehouden worden Donderdag 4 Augustus
a.s. te Dordrecht in de Wilhelminakerk. Aan-
vang 9 1/2 uur.

Punten voor het agendum worden ingewacht
tot 22 Juli aan het adres van den eerst-ondert-
gekende.

Namens de roepende kerk:
Dr. A. C. HUY, Praeses.
C. BROUWER AZ., Scriba.

Melenaarsgraaf Brandwijk, 29 Juni 1908.

Generale Kas van Emeriti-Predikanten.

Vergadering van Deputaten D. V. Maandag
20 Juli.

Hulpaanvragen van Particuliere Synoden, met
volledige opgaven van wat door Kerken en
Classis wordt gedaan inzake art. 13 K. O.,
worden voor 17 Juli ingewacht bij: Dr. Ren-
kema (scriba), te Renkum.

Kort Verslag van de Particuliere
synode van Zuid-Holland (Noor-
dijde gedeelte), gehouden te
's-Gravenhage, 16 Juni 1908.

De Doorn opent namens de roepende Kerk
de Vergadering, na Psalmgezang en het lezen
van Gods woord, met het aanroepen van den
Naam des Heeren. Z. Eerw. spreekt den afge-
vaardigden een welkomwoord toe.

Uit de Classis 's-Gravenhage nemen twee
secundi zitting.

In het Moderamen worden gekozen: Dr.
Doorn als praeses, Dr. Rudolph als assessor,
Dr. Dalhuizen en Dr. Kouwenhoven als scribae.

De notulen der vorige Partic. Synode zijn te
voren nagezien en in orde bevonden.

Een verzoek van Dr. E. Ploos van Amstel
wordt toegestaan. Een schrijven uit Hekendorp
wordt voor kennisgeving aangenomen.

Dr. Meyering rapporteert omtrent de hande-
lingen der Deputaten in zake art. 11 en 13
D. K. De rekening van het vorige boekjaar en
de begroting voor het volgende jaar worden
goedgekeurd onder dankbetuiging aan deputaten
voor hunnen arbeid. Besloten wordt aan de
Generale Synode voor te stellen: „De Generale
Synode benoeme in plaats van 5 Deputaten
voor de Generale kas in zake art. 13 D. K.
zoo veel deputaten, als er Partic. Synoden zijn,
en wel deselfde, die door de Partic. Synoden
zijn aangewezen, terwijl deze tevens in even-
tuele vacaturen zullen voorzien.“

Dr. Eerdman rapporteert namens de Depu-
taten voor art. 19 D. K. Van den alumnus
worden gunstige berichten medegedeeld. De
Deputaten stellen voor, dit jaar nog geen
nieuw alumnus op te roepen. Het rapport
wordt onder dankzegging aan de Deputaten
goedgekeurd.

Ter sprake komt het verslag inzake het Prov.
Weeshuis te Middelharnis. Rekening en begro-
ting worden na toelichting goedgekeurd. Een
door het Bestuur voorgestelde wijziging der
Statuten, om den zittingstijd der Bestuursleden
van vijf op tien jaren te brengen, wordt aan-
genomen; tot andere Statutenwijziging meent
de Synode niet te moeten overgaan. De voor-
gestelde wijzigingen in het Huishoudelijk
Reglement worden aangenomen. In plaats van
br. Borgdorff (aan de beurt van afreding)
wordt tot Bestuurslid gekozen dr. Chardon van
Zegwaard, en tot secundus br. De Jong van
Koudekerk. Aan het Bestuur wordt machtiging
verleend om tot het bouwen van een nieuwe
landbouwschuur over te gaan. Tot het nazien
der boeken worden aangewezen de brs. W.
Eigenaam van Alphen en D. Bremmer Jz. van
Waddingsveen. De dank der Synode wordt
gebracht aan het Bestuur en den Directeur voor
hunnen arbeid.

De Provinciale Quacstor brengt zijn verslag
uit, en de aangevraagde gelden worden toe-
gestaan.

Dr. Rudolph doet als Curator der Theol.
School mededeelingen. Z. Eerw. wordt als Curator
herkozen, en G. Wielenga als secundus.

Een verzoek van de Kerk van Delft wordt
voor kennisgeving aangenomen, daar het ter
Classis 's-Gravenhage niet is ter tafel geweest.

Tot afvaardigden naar de Generale Synode
worden gekozen: tot primi Dr. W. Doorn en
Dr. K. W. J. Rudolph, tot secundi Dr. C. W.
J. van Lummel en Dr. J. J. Impeta. Als onder-
lingen M. v. Muijswinkel van Zwammerdam en
D. Bremmer Jz. van Waddingsveen tot primi;
en tot secundi A. Verduin van Oudshoorn en
D. de Bruijn van Hazerswoude.

De Kerk van Nieuwerkerk a. d. IJssel vraagt
en verkrijgt steun om bij de Kerken te collec-
teeren voor een kerkgebouw.

Het voorstel der Classis Leiden in zake de
beurdeeling dergenen, die in ons vaderland
buiten de waarheid leven, wordt na kleine
wijziging aangenomen. Er te Generale Synode
te worden voorgesteld. Eeneens het voorstel
dezer Classis in zake een eventuele nieuwe
Armenwet, en in zake de vervanging van het
Kerkblad door een jaarverslag.

De Classis Gouda wenscht, dat een vraag,
die zij aan de Candidaten voorlegt bij het
paraforit examens, door de andere Classis zal
worden overgenomen. De Synode meent echter
daartoe niet te moeten besluiten. Dezelfde
Classis wenscht, dat een Dinaar des Woords
bij zijn vertrek naar een andere Gemeente aan
zijn Gemeente verbonnen zal blijven tot op
het oogenblik van zijn bevestiging in de Ge-
meente, die hem beroepen heeft. Na discussie
meent de Partic. Synode dit over, en zal het
voorstel brengen ter Generale Synode.

De broeders, die de rekeningen der verschil-
lende Penningmeesters hebben nagezien, stellen

voor die broeders te déchargeren onder dank-
betuiging voor hun beheer. Alzo wordt besloten.
Voortaan zal de roepende Kerk deze admini-
stratien aarzelen.

Op voorstel der Classis Woerden spreekt de
Partic. Synode gaarne uit de noodzakelijkheid,
dat er verbetering wordt gebracht in de tracte-
menten van de Dienaren des Woords, en dat
de Classis daaraan bijzonder hare aandacht
mogen schenken. De Partic. Synode zal dit
ter Generale Synode brengen. De Classis
Woerden geeft daarbij zelve een ontwerp
diensangaande aan, ter navolging of verbetering.

Door de Classis Leiden en Woerden was ter
sprake gebracht het concept contract voor het
verband der Kerken met de Theol. Faculteit
der Vrije Univ. Leiden wenschte in dit concept
alleen veranderd te zien de vaste subsidie in het
houden van twee collecten. De Classis Woerden
wenscht dit eveneens, maar acht bovendien,
dat art. 8, 9 en 10 te veel op de schouders der
kerk laden, en te veel in de rechten der school
ingegrepen wordt.

De Partic. Synode vereenigt zich met het
voorstel inzake de twee collecten. Verder geeft
het concept contract tot uitvoerige besprekingen
aanleiding. Resultaat daarvan is, dat 12 stem-
men zich vereenigen op het voorstel: „De Partic.
Synode wenscht het concept contract in zake
het verband met de Theol. Faculteit der Vrije
Univ. ter Generale Synode te stellen; en spreekt
is, dat dergelijke wijzigingen worden aangebracht,
welke daartoe strekken, dat verzwakt worde de
rechtmatige invloed in dit Concept Contract aan
de kerken toegekend,“ terwijl evenwel stemmen
zich vereenigen op een ander voorstel, gelijk
aan het eerste, met uitzondering der woorden „in
dit Concept Contract“. Beide voorstellen zullen
ter Generale Synode worden medegedeeld.

Besloten wordt het Agendum der Partic.
Synode voortaan aan alle Kerken binnen dit
ressort toe te zenden.

De Deputaten voor art. 11 en 13, en voor
art. 49 worden met hunne secundi gecontinueerd.
Het volgende jaar zal Dr. V. de Partic. Synode
worden samengeroepen door de Classis Gouda.
Het Moderamen zal de notulen vaststellen.

De Praeses dankt de leden van het Moderamen
en wenscht al den broeders des Heeren kracht
en licht toe in al hunnen arbeid. De Assessor
dankt den Praeses voor zijne uitnemende leiding.
Na het zingen van den Avondzang vs. 4 gaat
Dr. Rudolph voor in dankzegging.

Op last der Partic. Synode,
H. J. KOUWENHOVEN DZ.

Buitenland

Engeland. Een geschreven belijde-
nis noodig.

In Engeland is eenige weken geleden door
een aantal predikanten der Congregationalistische
kerk een manifest de wereld ingezonden, waarin
werd uitgesproken, dat zij niets wilden weten van
de moderne of „nieuwe Theologie“ en dat zij
daigene beleden, wat deszelfs, die voor „Evan-
gelisch“ gehouden worden, vasthouden. Er is
nu een nieuw manifest verschenen, dat onder
teekend in door de professoren Forsyth en
Garvie, waarin het eerste stuk nog breder wordt
ontwikkeld en nader wordt verklaard. Daar de
Congregationalistische kerk geen geschreven ge-
loofsbelijdenis heeft, zoo wijzen deze hooge-
leeraren op een „onbeschreven belijdenis“, welke
met algemeene toestemming aangenomen is als
grondslag voor de leer van de Congregationali-
stische kerk. Het stuk van de hoogleeraren
Forsyth en Garvie zegt: „Wij houden het er voor,
dat het krachtig samenstel van gedachten en ge-
voelens in de Congregationalistische kerk rust,
gelijk het steeds gerust heeft, op den Evan-
gelischen grondslag en op de leer van genade,
als het wezenlijke der kerk. Deze beginselen
der genade zijn verbonden met het bestaan, het
lidmaatschap en met het leeraarschap van een
Evangelische Kerk en ook van de Katholieke
Christenheid. En wij begrijpen dat dit Congre-
gationalistisch geloof veel acht behoort te slaan
op de gemeenschap der kerken, waarvan het
een deel uitmaakt. Wij zijn verplicht met de
geloofstentenen, welke algemeen beleden worden
door de Evangelische kerken met welke wij
werken en leven, indien wij intellectuele aan-
matiging of tot verdeeldheid leidende selge-
noegzaamheid willen vermijden, rekening te
houden en zenden Independentisme door de ge-
meenschap der Heiligen willen corrigeren.“

Uit dit schrijven blijkt, dat deze hoogleeraren
tot het inzicht zijn gekomen, dat, nu het er op
aankomt een euvet te bestriden gelijk dit zich
openbaart in de z.g. „Nieuwe Theologie“ van
den predikant Campbell, men het standpunt der
Independents of Congregationalisten moet prijs-
geven. Congregationalisten zijn toch allen die
belijden, dat een groter of kleiner aantal
Christenen, die volgens vrijwillige overeenkomst
samenkomen om Godsdiensttoefeningen te houden,
eene zelfstandige kerk vormen, die volkomen
autonoom is ten opzichte van het kerkelijk leven;
die hare Godsdiensttoefeningen mag houden ge-
lijk zij wil, en die een kerkorde opstelt gelijk
het haar goeddunkt; die geheel onafhankelijk
is van kerkbesturen of zelfs van meerdere
vergaderingen van kerken, en die alles mag inrichten
naar hetgeen haar voorkomt eisch der Schrift
te zijn. Nog eens, het blijkt duidelijk dat men
deze grondbeginselen gaat veraken.

Het manifest zegt nog: „De Congregationali-
sten hebben het er altijd voor gehouden, dat
men alleen lid der kerk zijn kon, als men vast
hield aan de volgende Bijbelsche punten:
Vleeschwording, het Verzoeningsoffer van den
Heere Jezus Christus, Zijn Opstanding, Zijn
Hemelvaart, Zijn Regeering als Middelaar en het
werk van den Heiligen Geest in het vernieuwen
der menschen.“

Om te bewijzen dat dit aldus is, beroepen
de hoogleeraren zich op de „voortdurende
traditie“ van de Congregationalistische kerken
in hare verschillende geloofsverklaringen.

Wij twijfelen er niet aan, dat hetgeen de
hoogleeraren Forsyth en Garvie uitspreken, nog
de belijdenis van de meeste Congregationalisten
in Engeland is. Doch het is ook een feit dat
de meeste aanhangers der „Nieuwe Theologie“
juist onder de Congregationalisten gevonden
worden. En nu is het te denken, dat die moderne
Congregationalisten geheel en al de handen
vrij hebben om hetgeen een eeuw lang door het
voorgeslacht is beleden, te loochenen en omver
te werpen. Zij die met geschreven belijdenissen
den spot